

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Правни основ за доношење Закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције садржан је у члану 97. став 1. тачка 4) Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ број 98/06) којим је, између осталог, прописано да Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана и мере за случај ванредног стања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Циљ доношења Закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције је обезбеђивање сигурности функционисања ватреног оружја, направа и муниције, сигурност при употреби, манипулацији и складиштењу, као и стандардизација и унификација оружја, направа и муниције. Сигурност корисника оружја, направа и муниције обезбедиће се доношењем овог закона и пратећих прописа, утврђивањем начина и врсте испитивања и контроле које спроводе овлашћена правна лица за испитивање оружја, направа и муниције. У конкретном случају, ради се о испитивању, контроли, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције пре пуштања у промет, које се мора правно обезбедити доношењем посебног закона и подзаконских аката на основу тог закона. Имајући у виду изузетан значај ове области, посебно са аспекта безбедности живота и имовине лица, иста мора бити регулисана законом, јер се у супротном доводи у питање безбедност грађана и њихове имовине.

Доношење предложеног закона је један од услова за приступање Републике Србије Конвенцији о узајамном признавању жигова за ручно ватрено оружје од 01. јула 1969. године и повратак Републике Србије у Сталну међународну комисију за испитивање ручног ватреног оружја (Commission Internationale Permanente pour L'Ergueuve des Armes a Feu portatives - C.I.P)

Пре стављања у промет, ватрено оружје, направе и муниција за цивилну употребу у ЕУ и земљама чланицама C.I.P-а обавезно се испитује и контролише од стране овлашћених организација за испитивање и контролу оружја и муниције која је призната од стране C.I.P-а.

У садашњој ситуацији, домаћи произвођачи оружја и муниције, за сваки производ намењен извозу, обавезу испитивања, контроле и жигосања обављају у иностранству, углавном у Аустрији или Мађарској. Издавање финансијских средстава за ову намену износи око 220.000 УСД(долара) годишње.

Социјалистичка Федеративна Република Југославија је 1969. године донела Закон о испитивању и жигосању, односно обележавању ручног ватреног оружја и муниције („Службени лист СФРЈ“, број 20/69), Правилник о поступку за испитивање и жигосање односно обележавање ручног ватреног оружја, муниције и ручних апарата и направа код којих се за погон користи енергија барутних гасова („Службени лист СФРЈ“, број 15/70), Правилник о условима које морају испунити стручне радне организације за испитивање и жигосање односно обележавање ручног ватреног оружја и муниције („Службени лист СФРЈ“, број 23/69).

Након оснивања Завода за испитивање оружја и муниције у Крагујевцу 29.12.1969. године створени су предуслови да учлањење СФРЈ у Сталну међународну комисију за испитивање ручног ватреног оружја.

У складу са тим, СФРЈ је дана 23.05.1973. године приступила Конвенцији о узајамном признавању жигова за ручно ватрено оружје и постала члан Сталне међународне комисије за испитивање ручног ватреног оружја C.I.P.

На основу мишљења Арбитражне комисије Мировне конференције о Југославији да СФРЈ више не постоји, Стална међународна комисија за испитивање ручног ватреног

оружја је на XXII Пленарној седници прихватила став да СФРЈ не постоји, да Конвенција о узајамном признавању жигова за ватрено оружје, нема ефекта према СР Југославији и да се жигови Завода за испитивање оружја и муниције из Крагујевца не признају од 30.09.1992.године.

Савезна Република Југославија је дана 06.12.2000.године поднела захтев за поновно приступање Конвенцији о узајамном признавању жигова за ватрено оружје, и учлањење у Сталну међународну комисију за испитивање ручног ватреног оружја.

Захтев СР Југославије је дана 02.04.2001.године званично прослеђен од стране Сталног бироа Сталне међународне комисије за испитивање ручног ватреног оружја, свим земљама потписницама Конвенције.

Министарство за иностране послове, спољну и међународну трговину и међународну сарадњу Краљевине Белгије упутило је акт (број акта J22-MS-94-Cir.1163-S-84.570/11990 од 08.05.2002.године), којим је обавестило Амбасаду СР Југославије у Бриселу да због примедби једног броја земаља на Закон и Правилник о испитивању ручног ватреног оружја и муниције, захтев СР Југославије за приступање Конвенцији не може бити прихваћен.

Државна заједница Србије и Црне Горе је дана 22.11.2004.године поднела захтев за поновно приступање Конвенцији о узајамном признавању жигова за ручно ватрено оружје и учлањење у Сталну међународну комисију за испитивање ручног ватреног оружја.

Министарство за иностране послове, спољну и међународну трговину и међународну сарадњу Краљевине Белгије (актом број J4-CD-2006-Cir.1351-S-92.660/10025 од 21.02.2006.године), званично је Амбасаду Државне заједнице Србије и Црне Горе обавестило да, због примедби две земље потписнице Конвенције, захтев Србије и Црне Горе за приступање Конвенцији није комплетан, да недостају Правилник и подаци о посебној организацији за испитивање и контролу оружја и муниције, па из наведених техничких разлога захтев не може бити прихваћен.

Приступањем Републике Србије Конвенцији, средства која издвајају домаћи произвођачи оружја и муниције за испитивање код иностраних завода би била усмерена посебној организацији за испитивање и контролу оружја и муниције у земљи, што би зауставило одливање девизних средстава и уз то би се остварила и значајна уштеда проузвођачима оружја и муниције.

Приступања Републике Србије Конвенцији о узајамном признавању жигова за ватрено оружје је од изузетног значаја за произвођаче и извознике оружја и муниције за цивилну употребу, јер ће допринети несметаном протоку роба, као и усаглашавању наших закона и прописа из области оружја и муниције са законодавством Европске Уније.

Одлуком Владе Републике Србије о изменама и допунама оснивачког акта Друштвеног предузећа, Завод за испитивање и жигосање ручног ватреног оружја и муниције организован је као једночлано друштво с ограниченом одговорношћу и послује у складу са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава („Службени гласник РС“, број 9/09).

Доношењем Закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције би се обезбедила перспектива Заводу за испитивање оружја и муниције у Крагујевцу који поседује објекте, опрему и кадрове за вршење послова испитивања и контроле оружја и муниције. Опрему, документацију и запослене Завода преузела би Агенција за испитивање, жигосање и обележавање оружја, направа и муниције, над чијим радом би надзор вршило Министарство унутрашњих послова. Са постојећим капацитетима Агенција би могла да врши услуге произвођачима оружја и муниције у суседним државама (Босни и Херцеговини, Македонији, Бугарској, Румунији, Грчкој...) које немају свој завод, односно агенцију за испитивање оружја и муниције, али имају производњу цивилног оружја и муниције.

Сходно Закону о оружју и муницији („Службени гласник РС“, број 20/15) којим је прописано је да се не може регистровати оружје из категорије Б, као и ваздушно оружје из категорије Ц које није испитано, жигосано и обележено у складу са прописима који

уређују испитивање, жигосање и обележавање оружја, предмет Закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције је и ваздушно оружје из категорије Ц.

С обзиром на то да је Законом о оружју и муницији предвиђено да ваздушно оружје из категорије Ц припада категорији оружја која има одређени степен друштвене опасности, и да се ваздушно оружје из категорије Ц не може слободно набављати, као и то да се држи уз пријаву надлежном органу, испитивање и обележавање ове категорије оружја обезбедиће већи степен опште безбедности грађана. Наведено важи и за оружје са тетивама, које такође, пре стављања у промет, мора бити обележено и испитано у складу са одредбама овог закона.

Због великих проблема са којима се државе чланице Европске уније сусрећу са онеспособљеним оружјем, јер се може вратити у функционално стање, и чињенице да је велики акценат на поступку онеспособљавања оружја, тако да се оно не може оспособити за употребу, Република Србија је донела Правилник о онеспособљавању оружја који је потпуно усклађен са правилником који примењују чланице Европске уније, којим је прописан начин онеспособљавања оружја, па је стога предмет Закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције, између осталог, и онеспособљено оружје.

Доношењем новог Закона о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције биће у потпуности регулисан поступак којим се врши провера да ли су основни делови оружја трајно онеспособљени на начин да њиховим уклањањем, заменом или преправком, оружје не може бити поново оспособљено за употребу, што ће утицати на већи степен безбедности грађана.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона прописан је предмет уређења закона и то: испитивање, жигосање, обележавање и хомологација оружја, основних делова оружја, направа и муниције, права и обавезе произвођача, увозника, овлашћених продаваца, овлашћених сервисера и власника оружја, основних делова оружја, направа и муниције, права и обавезе овлашћеног правног лица за испитивање, жигосање и обележавање оружја, направа и муниције.

Чланом 2. прописани су појмови који се користе у овом закону и њихове дефиниције.

Чланом 3. прописана је обавеза обележавања, испитивања и жигосања ватреног оружје, основних делова оружја и муниције која се производи и/или ставља у промет, док конвертибилно оружје, направе, ваздушно оружје и оружје са тетивама пре стављања у промет мора бити обележено и испитано.

Чланом 4. прописано је да ваздушно оружје и оружје са тетивом пре стављања у промет мора бити подвргнуто хомологацији у сврху утврђивања категорије оружја. Информације о извршеној категоризацији јавно се објављују. Такође, ваздушно оружје исте марке, модела и калибра, односно оружје са тетивом исте марке и модела, које је категоризовано, не подлеже поновном испитивању и категоризацији и може се стављати у промет, осим у случају када је произвођач променио неку од битних карактеристика оружја.

Чланом 5. прописано је да оружје и направе подлежу обавезној хомологацији или појединачном и поновљеном испитивању, као и да муниција подлеже обавезној контроли типа или појединачном испитивању производње сваке серије или хомологацији.

Чланом 6. прописани су изузеци од обавезе испитивања и жигосања.

Члановима 7-12. прописано је оснивање Агенције за испитивање, жигосање и

обележавање оружја, направа и муниције као јавну агенцију, од стране Владе, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, која послове испитивања, жигосања, обележавања, хомологације оружја, њихових основних делова, направа, муниције и контроле типа муниције врши као поверене послове. Надзор над радом Агенције врши Министарство унутрашњих послова. Прописани су извори финансирања Агенције, начин утврђивања цена услуга које врши Агенција, а које плаћају корисници тих услуга, као и да сагласност на акт којим се утврђује висина плата и број запослених у Агенцији даје Влада. Предвиђен је начин расподеле средстава од добити које Агенција остварује за услуге извршене корисницима, обавезе Агенције, као и техничка документација коју произвођач доставља Агенцији. Прописан је и начин на који Агенција врши обавештавање у области рада Ц.И.П.-а.

Члановима 13-15. прописана је двостепеност у одлучивању, сходна примена Закона о општем управном поступку и надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона, који врши Министарство унутрашњих послова.

Чланом 16. прописане су врсте испитивања закону и то: хомологација, контрола типа муниције, појединачно испитивање, добровољно испитивање, појачано испитивање и испитивање онеспособљеног оружја и да се начин вршења провера, приликом испитивања, појединачног испитивања, хомологације, контроле типа муниције, испитивања онеспособљеног оружја, као и изглед ознака и жигова ближе уређују прописом који доноси министар.

Члановима 17-18. прописано је шта обухвата хомологација, које оружје, направе и муниција јој се подвргавају, као и обавезе Агенције, односно радње које предузима Агенција приликом вршења хомологације.

Чланом 19. прописан је поступак контроле типа муниције, којем се подвргава сваки тип муниције која је први пут серијски произведена или се први пут увози, као и обавезе Агенције, односно радње које предузима Агенција приликом вршења контроле типа муниције.

Чланом 20. прописано је које оружје, направе и муниције су предмет појединачног испитивања.

Чланом 21. прописан је поступак појединачног испитивања оружја и направа, као и обавезе Агенције, односно радње које предузима Агенција приликом вршења појединачног испитивања оружја и направа.

Чланом 22. прописан је поступак појединачног испитивања муниције и елемената муниције и обавезе Агенције, односно радње које предузима Агенција приликом вршења појединачног испитивања муниције и елемената муниције.

Чланом 23. прописано је добровољно испитивање и могућност за произвођача, увозника, односно власника оружја, направа и муниције који су претходно већ испитани да поднесу захтев за добровољно испитивање Агенцији.

Чланом 24. прописана је торментација и појачано испитивање (појачана торментација).

Чланом 25. прописано је испитивање онеспособљеног оружја.

Чланом 26. прописан је поступак обележавања оружја и направа.

Чланом 27. прописан је поступак обележавања муниције.

Члановима 28-31. предвиђена су права и обавезе произвођача, увозника, продавца, сервисера и власника оружја, направа и муниције по овом закону.

Чланом 32. прописана је обавеза подношења захтева за одобрење превоза Министарству унутрашњих послова од стране власника, увозника, произвођача односно овлашћеног превозника, ради испитивања, жигосања и обележавања у складу са законом који уређује набављање, држање и ношење оружја и муниције.

Чланом 33. прописана је забрана неовлашћеног испитивања, жигосања и обележавања оружја, направа и муниције, осим у случајевима када се испитивање, жигосање и обележавање оружја врши од стране овлашћених правних лица држава чланица Ц.И.П.-а, као и забрана неовлашћеног уклањања или измена ознака и жигова на оружју, муницији и направама.

Чланом 34. прописане су евиденције које води Агенција, као и да се изглед

ових евиденција ближе уређује прописом који доноси министар, на предлог Агенције.

Чланом 35. прописане су евиденције које води Министарство унутрашњих послова.

Чланом 36. предвиђена је међународна сарадња, односно начини на које се она остварује.

Чланом 37. прописано је овлашћење за доношење извршних прописа на основу овог закона.

Члановима 38-40. предвиђене су казнене одредбе за прекршаје по овом закону.

Члановима 41-46. предвиђене су прелазне и завршне одредбе. Прописано је да се на произвођаче оружја, направа и муниције које се извозе, одредбе овог закона не примењују до датума пријема Републике Србије у чланство Ц.И.П.-а. Предвиђено је да даном оснивања Агенције престаје са радом **Завод за испитивање оружја и муниције**, друштво са ограниченом одговорношћу, као и да права, обавезе, послове, запослене, средства, документацију и предмете у Заводу за **испитивање оружја и муниције**, друштво са ограниченом одговорношћу, преузима Агенција. Прописан је рок од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона за доношење извршних прописа, као и да ће се до њиховог доношења примењивати важећи прописи, ако нису у супротности са овим законом. Предвиђено је да ће се поступци започети до дана почетка примене овог закона окончати по прописима који су важили до дана почетка примене овог закона. Предвиђено је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о испитивању ручног ватреног оружја, направа и муниције („Службени гласник СЦГ”, број 31/04) и Закон о испитивању, жигосању и обележавању ватреног оружја и муниције („Службени гласник РС”, број 46/95), да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Како би Министарство унутрашњих послова имало капацитете за вршење надзора над применом овог закона Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова предвиђена је нова организациона јединица у чијој би надлежности било вршење надзора над применом овог закона, па је из буџета Републике Србије потребно издвојити средства за зараде запослених у наведеној организационој јединици.

Средства из буџета Републике Србије потребна су и након приступања Конвенцији о узајамном признавању жигова за ручно ватрено оружје од 01. јула 1969. године, јер је износ годишње чланарине у овој организацији је 10.000,00 ЕУР.

Истовремено, приступањем Републике Србије Конвенцији средства која издвајају домаћи произвођачи оружја и муниције за испитивање код иностраних завода би била усмерена посебној организацији-агенцији за испитивање и контролу оружја и муниције у земљи, чији је оснивач Влада. На овај начин зауставило би се одливање девизних средстава и уз то би се остварила и значајна уштеда произвођачима оружја и муниције.

Такође би Агенција по преузимању Завода за испитивање оружја и муниције са постојећим капацитетима могла би да врши услуге произвођачима оружја и муниције у суседним државама (Босни и Херцеговини, Македонији, Бугарској, Румунији, Грчкој...) које немају свој Завод за испитивање оружја и муниције, али имају производњу цивилног оружја и муниције.